

2021-10-05

Finansdepartementet

Dnr LM2021/022522

1. Om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer

SOU 2021:57

Fi2021/02516

Lantmäteriet har beretts möjlighet att svara på remissen om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer, SOU 2021:57.

Lantmäteriet ställer sig positivt avseende förslag som ger bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen. En god kvalitet och tillförlitlighet avseende uppgifter i basregister, såsom register för folkbokföring och fastighetsregister, är av stor vikt för samhället i stort likväl som för enskilda, företag och organisationer. God kvalitet på adressuppgifter för att nå fastighetsägare är ett sådant exempel.

I utredningen föreslås att införa ett nytt begrepp för säker identifiering, identitetsnummer. Lantmäteriet ställer sig tveksamt till detta då samordnings-nummer är ett etablerat begrepp med utbredd användning. Samordningsnummer kan redan idag utfärdas genom ansökan av enskild och med säker identitetskontroll. Vidare kan begreppet identitetsnummer ses som ett samlingsbegrepp som bl.a. inbegriper både person- och samordningsnummer.

Lantmäteriet vill även framföra att antal övriga synpunkter som utvecklas nedan.

Kap 5.6 Utan känd hemvist

Utredningen föreslår att begreppet utan känd hemvist slopas och ersätts med begreppet försvunnen.

Vid ett eventuellt införande av begreppet försvunnen är det viktigt att begreppet tydligt definieras för att undvika missförstånd. Begreppet försvunnen används med olika betydelse i skilda sammanhang.

Ett alternativ som Lantmäteriet förordar är begreppet utan känd folkbokförings-adress.

Kap 7.4 En sammanhållen identitetsförvaltning

Frågan om en sammanhållen identitetsförvaltning är komplex och ingick inte i utredningens uppdrag. Utredningens bedömning är dock att frågan bör utredas vidare. Lantmäteriet delar utredningens bedömning att detta är en viktig fråga och vill i sammanhanget lyfta frågor som pågår inom digitaliseringsområdet samt i samverkan med DIGG, Myndigheten för digital förvaltning,

Lantmäteriet har i tidigare sammanhang särskilt betonat vikten av att sätta användningen av samordningsnummer som identitetsbeteckning i relation till digitalisering, användning av säkra identiteter i digitala tjänster samt utländska e-legitimationer och eIDAS. Detta är centralt även vid ett eventuellt införande av ny beteckning, identitetsnummer.

Viktigt i sammanhanget och med avseende på frågan om sammanhållen identitetsförvaltning är det arbete som pågår kring förvaltningsgemensam digital infrastruktur. Med förvaltningsgemensam digital infrastruktur avses en sammansättning av olika s.k. byggblock som stödjer och möjliggör ett säkrare och mer effektivt informationsutbyte. Ett av byggblocken i denna infrastruktur avser identitet. Det arbete som pågår här bör kunna utgöra en grundsten i vidare arbete kring sammanhållen identitetsförvaltning.

Kap. 8 Informationsutbyte

Utredningen föreslår att uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–6 och 11 skattedatabaslagen samt uppgifter om fastigheter, byggnader och lagfarter från Lantmäteriet ska få behandlas för analyser och urval. Det bör förtydligas att även tomträtter och information om tomträttsinnehav ska ingå.

Utredningen bör även överväga om information om styrelseledamöter i samfällighetsföreningsregister ska kunna behandlas för analyser och urval.

Samtliga uppgifter som Skatteverket har behov av att hämta in behöver dock inte omfattas av uppgiftsskyldigheter för att Skatteverket på ett effektivt sätt ska kunna ta del av dem. Det gäller t.ex. uppgifter i offentliga register vars ändamåls-bestämmelser ger stöd för utlämnande till Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Som exempel kan nämnas fastighetsregistret och aktiebolagsregistret. Fastighetsregistret och aktiebolagsregistret ska ge offentlighet åt den information som ingår i registret, se 1 § lagen (2000:224) om fastighetsregister och 2 kap. 1 § aktiebolagsförordningen (2005:559). I fråga om personuppgifter ska registren ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för bl.a. verksamhet för vilken staten ansvarar och som för att kunna utföras förutsätter tillgång till fastighetsanknuten respektive företagsanknuten information (2 § 1 b lagen om fastighetsregister och 2 kap. 1 § andra stycket 5 b aktiebolagsförordningen).

Lantmäteriet instämmer i utredningens bedömning att nuvarande reglering inte hindrar att Skatteverket på ett effektivt sätt kan få del av uppgifterna från fastighetsregistret på medium för automatiserad behandling även i avsaknad av uttryckliga uppgiftsskyldigheter. (Avsnitt 8.4.1 (s. 268-267).

Bestämmelsen i 6 § OSF som innebär att vissa personuppgifter i fastighetsregistret omfattas av sekretess har sin grund i folkbokföringssekretessen enligt 22 kap. 1 § OSL. Lantmäteriet inhämtar dessa uppgifter inklusive upplysningar om folkbokföringssekretess från Skatteverket. Lantmäteriet uppfattar att Skatteverket inte behöver

inhämta dessa uppgifter från Lantmäteriet, eftersom de redan finns hos Skatteverket. Viss information i fastighetsregistret omfattas även av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § OSL. Lantmäteriet uppfattar att sådan information inte är relevant för handläggning i folkbokföringsärenden eller kontroll av uppgifter i folkbokföringsdatabasen.

I sammanhanget vill Lantmäteriet erinra om att det finns även särskilda underrättelsebestämmelser mellan Lantmäteriet och Skatteverket enligt 74 §, 75 §, 77 § och 78 § förordningen (2000:308) om fastighetsregister, vilka eventuellt kan anpassas ytterligare för att tillgodose Skatteverkets behov av effektiv informationsinhämtning från fastighetsregistret för nämnda ändamål.

Kap. 13 Identitetsnummer – en ny identitetsbeteckning

Utredningen föreslår att begreppet identitetsnummer införs som en ny identitetsbeteckning. Lantmäteriet vill här lyfta frågan om ytterligare beteckning för identitet behövs.

Samordningsnummer är ett etablerat begrepp och kan efter att lagstiftning nyligen trätt i kraft även tilldelas efter ansökan av enskild, något som Lantmäteriet tidigare ställt sig positivt till kopplat till utländska fastighetsägare och ökad användning av samordningsnummer. Lantmäteriet har inlett ett arbete med att anpassa system m.m.

Lantmäteriet vill särskilt poängtera att det är olyckligt att denna utredning, som pågått till viss del parallellt med den föregående utredningen, innebär förändringar som påverkar nyligen införd lagstiftning. Detta blir särskilt tydligt mot bakgrund av att det under många år pågått utredningsarbete med syfte att stärka samordningsnumrets roll och att denna utredning nu föreslår en ny benämning för en stärkt identitetsbeteckning.

I avsnitt 12.8.4 samt avsnitt 19.3 lyfter utredningen fram en alternativ lösning med samordningsnummer i tre olika nivåer. Lantmäteriet ser positivt på att detta förslag bereds vidare.

En viktig aspekt att uppmärksamma i sammanhanget är att begreppet identitetsnummer kan ses som ett samlingsbegrepp för begrepp som person- och samordningsnummer. Nyligen infördes även begreppet identifieringsnummer som samlingsbegrepp med avseende på olika former av identitetsnummer¹ för person i samfällighetsföreningsregistret. En tydlighet kring användning av de olika begreppen och hur de i sin tur relaterar till varandra är centralt. Risk finns för

¹ Förordning (1993:1270) om förande av samfällighetsföreningsregister

begreppsförvirring. Identitetsnummer används redan idag som ett samlingsbegrepp inom Lantmäteriet och det kan antas att fler verksamheter använder samlingsbegreppet på liknande sätt.

I sammanhanget vill Lantmäteriet även framföra att det idag inte finns något uttryckligt stöd för att använda samordningsnummer eller andra former av alternativa identitetsbeteckningar i fastighetsregistret. Det saknas vidare uttryckligt stöd för att göra ett utbyte av identitetsbeteckningar i fastighetsregistret, exempelvis när någon som tilldelats ett samordningsnummer senare får ett personnummer.

Enligt 44 § 1 p. Förordningen (2000:308) om fastighetsregister (FRF) ska uppgifter om lagfart avse förvärvarens person- eller organisationsnummer, om sådant finns, och namn. Det finns med andra ord inte något hinder mot att registrera uppgift om en lagfaren ägare till en fastighet utan identitetsnummer om ett sådant saknas. Lantmäteriet tolkning har hittills varit att GD-nummer och samordningsnummer ska likställas med sådant personnummer som anges i förordningen. Med tanke på en utökad användning av samordningsnummer samt eventuellt införande av nytt identifieringsbegrepp, anser Lantmäteriet att det finns goda anledningar att tydliggöra förutsättningarna för användningen av andra identifieringsnummer än personnummer även i fastighetsregistret.

Förordningen (2000:308) om fastighetsregister (FRF) innehåller i 53 § bestämmelser om när byte av namn och adressuppgift får ske i fastighetsregistrets inskrivningsdel. I andra stycket anges att en sådan åtgärd endast får vidtas om det i inskrivningsdelen finns ett personnummer eller organisationsnummer för den som åtgärden avser. Det finns däremot inte något uttryckligt stöd för att ersätta ett identitetsnummer med ett annat och utifrån nuvarande lydelse finns det inte heller något uttryckligt stöd för att byta ut ett namn eller en adress för en person som är registrerad med något annat identifieringsnummer än ett personnummer.

Kap. 19 Konsekvenser

Förslagen om ett nytt identitetsnummer förväntas medföra kostnader för myndigheter, organisationer och företag vars IT-system behöver anpassas till en ny nummerserie.

Detta innebär för Lantmäteriets del vissa kostnader avseende anpassning samt eventuellt kostnader kring kommunikation i samband med förändringen. Viktigt att beakta i sammanhanget är att ett flertal IT-system berörs och att synkronisering och anpassningar behöver ske samordnat. Lantmäteriet har ett stort antal externa kunder och vidareförädlare som är beroende av tillräcklig omställningstid för att

I.I.I Lantmäteriet

göra anpassningar i sina system. Vidare kan nämnas system för statlig och kommunal fastighetsbildning samt inskrivningsverksamhet.

Om identitetsnummer ska kunna vara skyddade på liknande sätt som personnummer blir åtgärderna som behöver vidtagas mycket större.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Susanne Ås Sivborg.

Föredragande i ärendet har varit Magdalena Andersson, verksamhetsutvecklare. I den slutliga handläggningen har även deltagit Anders Lundquist, ställföreträdande generaldirektör, David Fridh, jurist, Malgorzata Drewniak, jurist, Per Sörbom, strategichef och Anders Svensson, funktionschef.

För Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg
Generaldirektör